ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць» (далі – Проєкт постанови) розроблено на виконання цілі 26 розділу 8 «Конкурентна політика» Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2026 р. № 438 (далі – Національна програма адаптації) з метою імплементації відповідних положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), створення правових механізмів реалізації положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), а також удосконалення встановленого правового регулювання для ефективного функціонування системи контролю й моніторингу державної допомоги.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність прийняття Проєкту постанови ґрунтується на таких законодавчих підставах.

Згідно зі статтею 267 (1) Угоди про асоціацію для виконання зобов'язань, зазначених у статтях 262–266 цієї Угоди, Україна, зокрема, має прийняти національне законодавство про державну допомогу.

Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) цієї Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що випливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

У статті 262(3) (e) Угоди про асоціацію встановлено, що може вважатися сумісною з належним виконанням цієї Угоди допомога для досягнення цілей, дозволених відповідно до правил ЄС щодо горизонтальних блоків винятків та правил щодо горизонтальної і галузевої державної допомоги, яка надається відповідно до викладених у них умов.

Згідно з пунктом 6 розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Кабінет Міністрів України має:

- подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;
- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;
- забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

Відповідно до статті 8 Закону до повноважень Уповноваженого органу з питань державної допомоги, яким є Антимонопольний комітет України (далі – Уповноважений орган, Комітет), належить, зокрема, визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом.

Згідно із частиною другою статті 6 Закону Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги, що надається для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема допомоги на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць.

За час реалізації Комітетом передбачених Законом повноважень виявлено недосконалості встановленого правового регулювання, а також невідповідність окремих положень чинної постанови Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 33 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць» нормам європейського законодавства:

Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 «Про визнання деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору» (зі змінами);

Повідомленню Європейської комісії «Керівні принципи для аналізу сумісності державної допомоги для працевлаштування незахищених працівників та працівників з інвалідністю, що підлягають індивідуальному повідомленню» (2009/C 188/02), що ускладнює належне виконання Комітетом функцій контролю за державною допомогою.

Крім того, з метою захисту національних інтересів, забезпечення економічної самостійності держави, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави загалом і у зв'язку з отриманням Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі потрібно гармонізувати національне законодавство про державну допомогу суб'єктам господарювання із законодавством Європейського Союзу.

Враховуючи викладене, прийняття та реалізація положень Проєкту постанови сприятиме пришвидшенню роботи над інтеграцією України до Європейського Союзу.

Водночас Національною програмою адаптації, передбачено розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць».

У зв'язку із цим прийняття та реалізація положень Проєкту постанови є однією з умов подальшої підготовки України до членства в Європейському Союзі, що вкрай важливо для України в період воєнного стану та післявоєнної відбудови держави.

3. Основні положення проєкту акта

У Проєкті постанови пропонується визначити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць, а саме:

мету надання державної допомоги;

категорії отримувачів державної допомоги;

максимальний розмір державної допомоги, яка може надаватися;

умови та спосіб розрахунку сукупного розміру державної допомоги;

витрати, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення Проєкту постанови є:

Конституція України;

Угода про асоціацію;

Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 «Про визнання деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору» (зі змінами від 23.06.2023);

Повідомлення Європейської комісії «Керівні принципи для аналізу сумісності державної допомоги для працевлаштування незахищених працівників та працівників з інвалідністю, що підлягають індивідуальному повідомленню» (2009/C 188/02);

Закон України «Про Антимонопольний комітет України»;

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;

Національна програма адаптації.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проєкту постанови не матиме впливу на надходження та витрати державного чи місцевого бюджетів України, тому фінансово-економічні розрахунки не наводяться.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації будуть проведені відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 84, ст. 2945).

Проєкт постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тобто не потребує позиції Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проєкт постанови містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а саме зазначених у статтях 262–267 Угоди про асоціацію.

Водночас Проєкт постанови не містить положень, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи Проєкту постанови не проводилися.

8. Прогноз результатів

Прийняття Проєкту постанови дасть змогу запровадити на національному рівні вдосконалені підходи до оцінювання державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць і забезпечить належну імплементацію відповідних положень Угоди про асоціацію.

Реалізація Проєкту постанови не матиме негативного впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське

здоров’я, покращення чи погіршення стану здоров’я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація Проєкту постанови матиме позитивний вплив на інтереси заінтересованих сторін.

Інформація у вигляді таблиці за запропонованою формою щодо впливу на інтереси заінтересованих сторін надається в додатку до пояснювальної записки.

Додаток: на 1 арк. в 1 прим.

Голова Комітету Павло КИРИЛЕНКО

___ _____ 2026 р.

Додаток
до пояснювальної записки

Інформація про вплив реалізації Проєкту постанови на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
1. Суб'єкти господарювання (отримувачі державної допомоги). 2. Надавачі державної допомоги	Позитивний. Удосконалення нормативно-правової бази при здійсненні оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць	Запровадження на національному рівні чітких підходів до оцінювання державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць, забезпечення належної імплементації відповідних положень Угоди про асоціацію та забезпечення дотримання принципу правової визначеності під час реалізації повноважень Комітету при оцінці допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для конкуренції

_____